

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

До ситуації.

Відколи гр. Бадені повернув зі своєї відпустки до Відня, праса трохи втихомирила ся — очевидно вижидає, що правительство щось зробить для виясненя замотаного положеня. Які справді пляни має гр. Бадені, доси не знати; може ще сего тижня світ о тім довідає ся по авдиенції президента міністрів у цесаря. Однак говорять досить голосно, що правительство внесе проект закона о народностях. З другої-ж сторони кажуть, що гр. Бадені не покидає ся свого пляну, щоб національні спори полагодити в краєвих соймах. Се відповідало би бажаням Чехів і було би також після плянів гр. Войтіха Дідушицького, котрий сими днями видав німецьку брошурку, де видрукував свою намірену промову підчас адресової дебати. Але як би вийшли при такім намірі Чехи на Мораві, Словінці в Каринтії і Побережю, та Русини в Галичині і Буковині? Тут становлять Славяни меншість і більшість безпардонно визискала би свою власть, очевидно на користь славянської меншости соймової. Коли-б справді правительство думало національні квестиї перенести до краєвих соймів, то треба би разом меншости берести перед гнетом більшости, а се можливе хиба знов осібним законом. Вийшло би се не на автономію країв, а на автономію народностей.

Підступну раду, як вийти з замотаного положеня, дав гр. Баденію Pester Lloyd в дописи ніби з Кракова. Ся газета ра-

дить іменно, щоби правительство узнало німецьку мову державною мовою, а опісля вже може всяким славянським мовам розширити їх права. Який підступ криє ся в сій раді і яка несправедливість зарозом, виказує найліпше Agrarier Tagblatt, котрий так пише: „Безмірну смілисть сего предложеня перевищує лише его перфідія. В усіх неїмецьких кругах мусимо протестувати против такого домаганя, щоби в добі, зазначеній могучим рухом в користь зміни конституції в дусі повної рівноправности національної, робити арт. 19 основних законів ілюзоричним і засуджувати Славян на горожан другої класи. Се значить поставити все горі дном, коли хто хоче так рішати язикове питанє, щоби поборюваний Славянами фактичний німецький язык державний законно признати, замість его усунути. Також міністерство Баденіого, хоч як глядить виходу з сеї блуканини, не може сего божевільного проекту брати під розвагу, коли не хоче мати борби з Славянами на цілій лінії і дійти до неминучого упадку. Се здає ся єсть тайний замір нового „пляну помиреня“. Але сеї підступ занадто незручний, і гр. Бадені не піде в ту лапку, яку з сусідської приязни „Pester Lloyd“ наставляє!“ Не менше досадно осудили сю раду чеські газети. Який вихід найде гр. Бадені, годі знати, тим більше, що австрійські Славяни, а передовсім Словінці і Поляки на Шлезку рішучо домагають ся свого права.

Про тішиньське польське віче ми писали в новинках вчерашнього числа. Спочатку мало оно мати характер демонстрації против правительства. Але перед-

вічем появив ся комунікат кола польського, в котрім каже ся, що презес Кола, п. Яворський, одержав від міністра Гавча запевненє, що польська гімназия в Тішині не одержала права публичности лише задля технічних трудносий, котрі векорі будуть усунені. Так отже змінило ся тішиньське віче на польско-патріотичну манифестацію.

Поважнійше представляє ся цілейське питанє. Як заповіджено, відбули ся дня 30-го липня в Люблянах сходини словінських послів для наради над словінськими справами. Явили ся 16 словінських послів, 2 хорватські послі і яко муж довіря триєстеньських Словінців бувший посол Набергой. На конференцію наспіли письма гр. В. Дідушицького, котрий іменем Чехів і Поляків заявив їх повну солідарність з Словінцями, а також письмо від п. Барвіньського, котрий запевнив Словінців о цілковитій згоді руских послів з домаганями братнього народу. По кількогодинній нараді, при котрій виказала ся повна згода всіх послів, ухвалено такі резолюції: „Зібрані 30 липня послі узнають: 1) конечність удержаня теперішньої більшости в раді державній; они так довго остануть вірними тій більшости, як довго она стояти ме при засадах, висказаних в адресовім начерку більшости, ухваленім адресовою комісею. Рівночасно осуджують зібрані парламентарну обструкцію, котра спинила стілько потрібних для людности соціальних реформ і муліли би відказати довіря кождому правительству, котре подало би ся перед з'єдиненими обструкційними сторонами. 2) Зібрані однодушно заявляють, що не підпирали муть ніякого правитель-

9) Як чоловік зійшов на пана.

Оповіданє
ВЯЧЕСЛАВА БУДЗИНОВСКОГО.

(Дальше.)

В неділю рано, вже девята, вже пів до десятої... Стефан ще не рішив ся, що ему робити. Петро уже зібрав ся.

— Ходи, бо спізнимо ся.

— Іди наперед, я сейчас надбіжу.

— Ні. Я вже зажду на тебе, бо як зачнеш конопадити ся, то прийдеши Бог знає коли і вийдеш скандал. Сам спрощує людей, бере в власні руки найважнійшу справу, а сам найпізнійше приходить. Ти знаєш, що тобі се могло би зашкодити. Тепер очи всіх на тебе звернені, тож ти повинен більше пильнувати ся, як кождий иньший.

— Але-ж іду, сейчас іду.

Але замість іти, крутив ся по хаті, перевертав книжки, брошури і шпортив між паперами. Ніби то шукав за якимись нотатками.

Петро вийшов. Стефан постояв хвилю і також виходить і в брамі стрічає — Петра. Той ждав на него. Пішли...

— Ей — йойкнув Стефан, коли дійшли до ринку, а біла як раз десята. — Я забув напи-

сати коресподентку. Іди собі наперед, скажи там, що сейчас надійду. Я тимчасом вступлю до трафіки і там собі напишу.

— Напишем там на зборах. Скринка є на тій же хаті. Хто небудь занесе.

— Ні, ні! Мущу сейчас, бо знов забуду.

— Не забудеш, бо я тобі пригадаю.

Стефанови було вже за багато тої опіки.

— Но! Нині може чоловіка пірвати шведка пасія! Якого дідька ти мені нині так накарк вліз? Чом так мною опікуєш ся? Чи я сам не знаю дороги? Що тебе мої справи обходять?!

— Не сердь ся, бо я се роблю лиш в твоїм інтересі. Бачу, що ти від якогось часу розсіяний. Плетеш дурниці, робиш дурниці, виправляєш карголомні екстраваганції — от хоч би освідчини. Ночами не спиш, в день не учиш ся, забуваєш де маєш іти, що робити. І тепер я побоюю ся, що ти десь згубиш ся і не прийдеши на час, або й зовсім не явиш ся.

— Тобі зає до того. Я не наймив тебе за свого погонича. Затам собі добре, що я нікому не дам водити себе на шнурку. Кажу тобі, що не прийду, як раз через тебе не піду.

Петро усміхнув ся, здвигнув раменами і лишив Стефана самого. Сей аж легко відітхнув. Перейшов ся попри ряд столів з цвітами, раз, другий і третій, а школярки нема.

— Може знов здурила?

Як раз в хвилі, коли торгував три прегарні рожі, побачив єї. Троха не крикнув з ра-

дості. Ішла з кухаркою і братом і придивляла ся цвітам. Увиділа єго і усміхнула ся. Стефан уклонив ся.

— Чи відклонила ся, чи ні? — Отсе було питанє. — Здає ся, що кивнула головою... легенько, щоби служниця не заиримітила.

Оглянула всі столи і приступила до одного. Торгувала пальму. Не виторгувала, бо пішла до другого.

Оглядала довгий час, сварила ся з кухаркою і купила. Служниця взяла один вазон, брат другий. Стефан аж дрожав з нетерпеливости, коли все те скінчить ся, коли она лишить ся сама.

— Тепер — думав уже кінець — тепер підуть собі.

Пішли, але усі троє. З одного боку служниця, з другого брат, она в середині. Она ще раз глинула на него і пішли всі троє — домів...

— Га! треба ждати на новий лист. В середу маємо зійти ся „цілком певно.“

Стукнув пальцею об камінь і пішов на засіданє.

Лист дістав аж в середу. В тім листі ляментує, що не могла позбутися служниці і звиняє ся, що не може на середу додержати слова, бо цілком не ожидано виїжджає на весіле своєї кузинки. Верне найдалше за десять днів і дасть ему о тім сейчас знати.

— Десять днів... Скажу ся!

За десять днів був термін єго іспиту. Забрав

ства, котре а) не управильнить цілейської справи гімназійної вдоволяючим стирийських Словінців способом; б) котре піддержувало би дальше теперішню систему в Побережю, де обставини, обговорені в останній сесії, невиносимі для славянської людности, не тільки дальше требають, але в останніх часах ще погіршили ся з кожного взгляду; в) котре з нагоди зміни в краєвій президентурі в Каринтії не змагало би до того, щоби покликана до того особистість була справедлива для обидвох народностей. 3) Зібрані послі ухвалюють, скликати до Люблян всесловінське і істрийско-хорватське віче. Для підготовлення сего віча вибрано постійний комітет, зложений з послів до ради державної, замешкалих в Люблянах, краєвого маршалка Країни і бурмістра м. Люблян.

В сій справі була депутація Словінців під проводом послів Беркса і Цікара у гр. Баденіого і бар. Гавча. Гр. Бадені сказав, що позаяк рада державна відмовила кредиту на осібну цілейську гімназію, а конститутційне правительство мусить числити ся з такою ухвалою, то годі для Словінців на тепер більше зробити, як правительство дійсно зробило (с. є: утворило рівнорядні словінські паралельки при цілейській німецькій гімназії). Бар. Гавч знов сказав, що гадає цілейську гімназію устроїти на лад гімназії в Триденті. Словінська депутація не згодила ся з тим і загрозила, що коли правительство не задовольнить їх справедливих жадань, то словінські послі перейдуть в опозицію: бо після гадки депутатії не повинно устроєне словінської гімназії залежати від того, чи Словінці помирять ся з Німцями, чи ні — як сего вимагає мін. Гавч.

Словінці на серію думають виступити з рядів більшости парламентарної, а тим самим потягнули би за собою Русинів, і гр. Бадені з Сцилли понав би в Харибду.

ся до скриптів. Читав цілими днями і ночами, але прочитане лишало в голові лиш дуже невизначні сліди. До Галі не навідував ся. Майже забув, що она жне. Петро дражнив его пераз тим, що деяка панна стужила ся за ним, що повинен бодай на мінутку зайти до неї.

— І ти знаєш, і она знає, що маю іспит, а нічо не умію. Впрочім панцину вже скасували. Я не є заводова машина до забавлюваня дівчат.

— Даруй, але она твоя наречена, а взглядом нареченої кожний чесний мужчина має певні обовязки.

* * *

— Чесний... чесний — повторяв собі Стефан в мисли. Тим словом вбив ему Петро не аби-який клин в голову. Коли подумав троха, стало ему ясно, що він з Галею не дуже совістно поступає собі. Нині відвідав єї. Галя бачила, що він до крайности роздражнений, тож не робила ему жадних закидів. Не питала навіть, чому так довго не показував ся.

Се з науки — думала. Зближає ся термін іспиту і тому він такий дивак. Раз прийде, а раз ні; раз говорить, другий раз ні.

Стефан ждав тимчасом на лист від школярки і чим ближе було до того критичного дня, тим більше примховате було его поступуванє...

Того самого дня, котрого мав сідати до іспиту, дістав лист.

Дівчина пише, що вчєра вечер приїхала, і нині хоче з ним бачити ся. Часу має досить, бо випросила собі від мами двогодинний урльон на „візиту до приятельки“, котрої впрочім нема у Львові. Прийде о десятій годині до ботанічного

Мабуть не остане ся ему таки нічого, як таки вдоволити Словінців, бо готов пошпотати ся на тім питаню так само, як свого часу коаліційне правительство.

О деякій уступчивости супроти полудневих Славян доносять вже. А іменно мають з днем 1-го жовтня с. р. отворити в Задарі хорватську гімназію, щоби вдоволити національним потребам дальматинських Хорватів.

Мир наступив між угорским правительством бар. Банфіого і правительственною більшостию а опозицією парламентарною. Як донесли телеграми, мають §. 16 карної процедури о образі чести змінити після бажань опозиції. За те занехала опозиція обетрукцію в парламенті, обіцяла не робити трудностей при ухваленю провізорій бюджетової і тимчасового продовження австрийско-угорскої угоди. Одні кажуть, що опозиція в сій послідній справі додала услівє, щоби справу угоди перевести в обох половинах держави конститутційним способом; другі знов, а передовсім півурядова Reichswehr, кажуть, що опозиція відступила від того услівя. Оно зрештою навіть не змінило би сути річи, бо пр. в Австрії має правительство на підставі §. арт. 14 осн. зак. право без парламенту цісарским розпорядженем ухвалити потрібні видатки. Отже таке услівє угорскої опозиції парламентарної не багато змінило би ситуацію угорскогo правительства, а о якім небудь впливі в австрийських справах тут не може бути бесіди.

Однак в иньшій справі готово угорське правительство посоромити ся. Дня 29-го липня отворено торжественно хорватський сойм. Вибори до того сойму переведено під таким насильством і серед таких незвичайних неправильностей з сторони правительственных властей, що опозиція, ко-

городу при університеті. Будуть могли побалакати до дванадцятї години. Подасть ему також спосіб, в який має познакомити ся з єї родичами сегодня ще на виставі. — Прийдіть доконче — закінчила — бо инакше все пропало. Завтра виїздаємо на довший час до Законопано, де будуть також наші знакомі з моім конкурентом — тим безвусим, о котрім я Вам вже писала.

— Пех! — У мене іспит пів до одинадцятї, а она замовляє на десяту. Ще коби не спізнїла ся, мали би-сьмо бодай пів години часу.

В городі був уже перед десятою. Сидить при вході і числить секунди. На ратуши бе вже пів до одинадцятї. Там на горі зачинають уже питати, а єї ще нема.

— Ах, який я дурень! Чому я не звирив за Петрови і не привів его з собою? Він би єї пізнав. Я міг его тут посадити, щоби сказав їй, що я здаю іспит і що за хвилю зійду. А так, я піду на гору, она надїде, розгляне ся і бачучи, що мене нема, піде і більше єї не побачу. Що-ж робити! Треба іти.

Побіг до університету... На перше питанє не відповів нічо. На друге відповів знаменито, лиш не те, о що его питали. Чим далі, тим більше баламутні, тим конфузнійші були відповіді. З відзначенем — провалив ся. Просто з екзамінаційної салі побіг в город.

— Нема — нема! — заплакав з досади сарака.

— Я тебе мушу знайти! Мушу, хоч би мав сьвіт цілий перевернути до гори ногами!

(Далше буде).

тра числить третину веїх послів, постановила вести як найострійшу опозицію. Хорватський бан гр. Куен-Гедервари голосив перед сьвітом, що веї Хорвати радї би з'єдинити ся цілковито з Угорщиною, а тимчасом тепер показує ся, що о тім нема що думати, бо Хорвати промишляють над тим, як би стати найбільше самостійними. Бан приготовлений на се, що буде мусів задля острої опозиції по кількох засіданях замкнути сойм.

Ще иньша важна справа заворушила умі на Угорщині. Іменно скликано сербський конгрес церковний, на котрім мали радити над важними для сербскої церкви справами. Угорське правительство хотїло би зломати признану цісарем автономію сербскої церкви і тому нелегальним способом жадав правительственный комісар, щоби конгрес прийняв такий порядок дневний, який предложило правительство, і щоби наради вели ся в мадарській мові. Очевидно відкинули достойники сербскої церкви і велика більшість конгресу такі неправні домаганя з обуренем, покликуючись справедливо на автономію церкви. Однак правительство казало конгрес замкнути. Члени конгресу постановили вислати до цісаря депутацію з пропамятним письмом, в котрім будуть списані кривди церкви і грубе насильство зі сторони угорскогo правительства. Навіть уміркована мадарська праса остерігає правительство перед таким брутальним поступованем з немадарськими народностями, бо се викличе лишє ще більше огірченє і прискорить кризу, яка грозить зі веїх сторін. Коби лиш шовіністи-Мадяри хотїли послухати щирих рад!

Подорож нашого міністра заграничних справ гр. Голуховскогo до своєї рідні в Парижі подала ему нагоду, розмовляти з французким міністром заграничних справ Ганотом. Очевидно коли два міністри того самого ресорта зійдуть ся, то будуть балакати про свої справи. Так і в сїм разі говорили оба міністри про положенє на Балкані. Доносять іменно, що гр. Голуховський запевнив собі неутральність Франції на випадок, коли-б Австрія виступила на Балкані агресивно. Спочатку австрийська урядова і півурядова праса відмавляла сій подорожі гр. Голуховскогo всякого політичного значіня; навіть французька праса не дуже то розписувала єя о ній, бо казала, що се цілком природно, коли гр. Голуховський підчас відпустки поговорить з своїм французким товаришем. Аж російська праса, а передовсім впливовє „Новое Время“, піднесла значіне тої стрічи. Відносини між Австрією а Росією і Францією були вправді все дружні, але від часу подорожі нашого цісаря до Петербурга, де оба монархи і їх міністри заграничних справ рішили однодушно поступати на Балкані — від того часу та приязнь ще скріпила ся. „Новое Время“ тішить ся тою тіснійшою дружбою і сею стрічою в Парижі та натякає, що Австрія добре би зробила, коли-б заключила формальний союз з Росією і Францією. Мовляв, коли Німеччині за часів Бісмарка вільно було, попри тридержавний союз з Австрією і Італією заключити союз з Росією, то чому би не мало бути вільно Австрії, заключити помимо тридержавного союзу ще союз з Росією і Францією. Оно би справді так було, лишє за-

ходить тут мала різниця. Такий союз між Австрією а Росією мав би навіть після гадки „Нового Времени“ ціху антинімецьку, а се власне велика перешкода тому союзови. Зрештою коли відносини між Австрією а Росією такі дружні, то не потрібно й формального союзу. Замітити лише треба, що Німеччина дуже запобігає коло здобути ласки Росії, та якось російська праса то залицяне приймає з неуданою холодністю, так само, як теперішню подорож німецького цесаря до Росії.

Громадські каси позичкові.

Великі роблено собі надії з позичкових кас громадських. Деякі думали, що з заведенем кас пропаде лихва, котра почала ширити ся мов зараза по селах і виганяти сотки хлонів з їх ґрунтів.

— Але — каже Громадський Голос — їх надії були рожеві, радість передчасна. Каси позичкові поставали по громадах дуже поволі. В році 1890 було їх 3 тисяч 350, а сума зложена в тих часах виносила 5 мільонів 114 тисяч 587 зр. Як би так ті гроші поділив на рівні часті, було би в одній касі 1.520 зр.

З 1.520 зр. жадна громада не обжене кредиту. Мусить іти зичити до банку або лихваря. Халушник або зарібник не може навіть думати про позичку, бо той не буде мав з чого віддати; але і господарі, що мають по пару моргів ґрунту, не мають з громадських кас жадного хієна. Маєток з тих кас зичать хіба свояки вїйта або писаря. Про добрий стан каси ніхто не дбає.

Раз випозичені гроші не вертають звичайно до каси. Нарід бідний, з відданем не спїшить ся, а старшина громадська не дуже палить ся відбирати. Сказати можна сміло, що з громадських кас не має громада найменшого пожитку.

По більші позички мандрують хлони звичайно до банків, а поменьші і наглі йдуть з глибоким поклоном до пана. Пан, вилаявши порядно хлона, позичить, але за процент мусить хлон що найменше тиждень жати. Другий, хто в громаді зичить гроші, то звичайно права рука паньска, пейсатий арендар. Він також позичить, але за пару місяців інтабулює ся і лічить ґрунт свого довжника. Помимо громадських кас ліцитація хлонських ґрунтів перестрашаючо велика. В протягу 16 літ від року 1873 до 1889 було в Галичині 36 тисяч 549 судових ліцитацій хлонських ґрунтів. З тих ліцитацій було на кошт скаргу державного 37, для спиртських кас 264, в користь інших фондів 193, для кас шадничих 488, для так званих „форшусових“ кас 1.621. Дуже багато ліцитацій перевів суд для банків. Банк рустикальний зліцитував 11.131 господарів, „Кредитное заведеніє“ 357, банк кредитвий змєський в Кракові 2,183, банк гіпотечний зліцитував 952 хлонів, інших банки 224. Найбільшу масу ліцитацій перевели приватні особи.

Між тими власне є найбільше лихварів, котрі випозичали гроші на більший процент, як сама позичка виносила. Ті пивки нищили хлонів без милости. Між тими добродіями находять ся жиди і християни. Християни перевели 5,936 ліцитацій, а жиди пустили з торбами 12,799 господарів.

На один рік тратить маєток через судові ліцитації 2,268 господарів. За десять літ виженуть ліцитації з ґрунту 22 тисяч хлонів. Чи не повинно то отворити очі хлонам, щоби шукали ратунку? А тим ратунком є передовсім єдність!

Що-ж бачимо з наведеного доперва рахунку? Чи самі тільки жиди виганяють хлона з батьківщини? Де там! І християни бавлять ся в лихву, а між ними особливо дідичі. А в банках? Там там засідають також християни.

Бачимо, що там, де ходить о інтерес, там християнин разом з жидом тримає. Тож і ми повинні бути осторожні. Тепер повстають партії, що цілу вину хлонської біді звалюють на жидів. Жиди, кажуть вони, то одинокий лихвар. Партії тоті хочуть заспати хлони неспом очі,

з рахунку висше наведеного ми бачимо, що не лише жид висисає наші соки, що і християни ціла купа як круки краче над хлонським стервом. Тож ми повинні виступати, бороти ся не против жидів, але против тих, що кров нашу пють, без огляду чи то пїявка в жидівськїм халаті, чи в паньськїм цилиндрі, чи навіть в реверенді.

Против визиску чи жидівського, чи християнського ми беремо ся, але не виключно против жидів, бо між ними є також багато людей робучих і чесних (хоч все таки они найбільше пустили наших людей з торбами).

НОВИНИ.

Чернівці, дня 5. серпня 1897.

Звертаємо увагу ви. учительства руского на анонс про шкільні друкарські й надіємо ся, що пп. управителі руских шкіл купувати муть тільки в рускій друкарні.

З Перемишля пишуть нам: Взірцевий хор руских академиків, що оповістив свою артистичну прогулку по більших містах Галичини і Буковини вже від кількох днів в компеті. Для Перемишлян се правдивий пир артистичний, прислухувати ся пробам сего знаменитого хору.

З провінціанальних міст, де оновішені концерти, доходять нас як найвідраїші вісті і відзиви. Везде позавязувались місцеві комітети, котрі витають наш хор з найбільшим одушевленем. Сподіємо ся, що наше світле доохрестне духовенство в Галичині і мірська інтелігенція, міщани, та селяни поспішать зі всіх сторін громадно на сей артистичний бенкет.

Патриархальні „порядки“. Вже то наш черновецький магістрат дає досить причини до ріжнородних скарг. Але здавало-б ся, що хоч поліція, та поліція, що має удержувати порядок в місті, що має хоронити мешканців перед напастями і небезпеченством, — що та поліція хоч буде в порядку. Отже ні! По що? Ми живемо в краї медведів, а що хочемо місто мати з великоміськими урядженями, се нічого не вадить. Коли хто прийде на поліцію з якоюска скаргою і хоче найти свое право, той найде там молодого практиканта або старого офіціала, котрі вправді вмють писати, але чи ортографічно, сего ми запоручити не можемо. Щоби такий поліційний урядник мав понятє о горожанських правах, о праві взагалі, о тім нема й бесіди. Відки-ж би мав знати такі високі мудрі річі, коли він скінчив з тяжкою бідою першу або другу класу гімназіяльну! Хто на тім зле виходить? Магістрат? Ні. Урядник? Ні. А хто-ж? — Публіка. Подаємо приклад з найновішого часу. Минувшої неділі приходив вечером ц. к. урядник зі Станіслава на поліцію. Там сидить на підлозі поліцаї і чистить собі чи офіціалови чоботи. Думає урядник, що то сини, а в сїнях, як звістно, ще не здіймає ся капелюха, отже і урядник не зняв свого капелюха. Нараз накидає ся на него з другої комнати, се-б то справдішній канцелярій, пан офіціал і кричить на чужинця, як би на якого хлонця. То, бачите, таке право нашої поліційної служби... Урядник витягає свою легітимацию, каже, хто він є, і хоче зложити яко „кару“ за те, що не пізнав велебного поліційного „передпокою“, 20 зр. — очевидно, поки з висшого наказу не скажуть ему звернути ті гроші. Але то все не помагає, наш всемогучий урядник поліційний каже ц. к. урядника замкнати до арешту на дві години. Чи не патриархальні се порядки? Ох, „зелена“ ти Буковино!

З катастрофи під Коломнею. Як звістно, погіб підчас катастрофи над Косачівкою коло Коломиї полковий лікар др. Цайлер, а тіло его найдено аж третого дня коло державного гостинця досить далеко від місця катастрофи. Тіло мало на собі сліди сильного потовчени, а крім того не знайдено у покійника ані золотих перстенів на пальцях, ані грошей в кишені, котрих мав около 2000 зр. Вже тогди насувалось було підозріне, що хтось нещасливу жертву катастрофи обрабував. Тепер же арештовано в

Падиках селянина, при котрім знайшла ся більша сума грошей, походяча по всій імовірности з рабунку або крадежи. Слідство, яке тепер веде ся в суді коломиїськїм, викаже мабуть незадовго, чи той селянин лиш обікрав трупа, чи обрабував ще живого чоловіка; сей послідний здогад не єсть виключений, коли зважить ся, що синці на погібшїм могли походити так само з того, що він боров ся з філями, як і з борби зі злочинцем. Суд черновецький, делегований коломиїськїм, переслухав в сїй справі вдовицю по погібшїм і батька єї, п. Йосифа Стрігафку. П. Цайлерова ще доси не прийшла до повного здоровля і з поради лікарів має виїхати семи днями до купелів.

В процесі против ходорівських барабів, т. є робітників залізничних увільнено 15 обжалованих, 1 засуджено на 5 місяців, 7 на 3 місяці, 10 на 2 місяці, 12 на 6 неділь тяжкої вязниці; 1 на 14 днів, 4 на три дні, жиди Арбайта на 2 дні звичайного арешту, а жиди Шора за фальшиві зізнання перед судом на 2 місяці звичайної вязниці. Оборонці не зголосили жалоби неважкости задля того, щоби не продовжити слідчої вязниці.

Друкарська похибка. В телеграмах вчорашнього числа закрала ся через недогляд похибка. Цесар дарував для потерпівших від повени в Чехії не 3.000 зр., але 30.000 зр.; а для потерпівших в Долїшній Австрії не 2.000, а 20.000 зр.

Фельдфебель музики — мільонером. В Сан Франціско в Америці помер тамтого року мільонер Андрій Гальо, родом Маляр, і будапештєнські газети оголосили то. Тепер зголосив ся яко одинокий спадкоємець братанок покійника, Йосиф Гальо, котрий тепер служить яко фельдфебель при музиці 6-го полку піхоти. Его заступник др. Геґедін запитав американський суд, чи має Гальо надію унаслідити тих 5—6 мільонів, а на те відповів тамошний австро-угорський консул, що коли документи Йосифа Галього правдиві, то фельдфебель певно дістане цілу спадщину. Таке щастє мабуть і не снило ся бідному фельдфебелю.

Щось такого потрафить хіба жид. В коломиїськїм суді веде ся карний процес против єврея Вебера і компанї о то, що той-же продав прускій компанї ліс Шиліт на Буковині. Ліс той набула коломиїська компанія від хлонів за безцінь і продала за звиж 60 тисяч, однакже всі парцелі того ліса не були їх власностию. Адвокат, що писав контракт, почислив собі за свій труд від купуючої компанї 10 тисяч, а таку саму квоту дістав баришництва Гехт. Цікава дуже річ, як той процес закінчить ся, бо о нїм дуже много говорять по місті.

Втопили ся добровільно 24-літня Анція Мудра (?) з Репужинців в Дністрі; нехотючи в Черемшу двоє глухо-німих дітий Параски Арбурик з Руского Банилова, в потоці Дерелуй 10-літній Юрій Павлович, а в Сучаві візник о. Воробкевича, Яків Лінцамер.

Телеграми „Буковини“.

З дня 5-го серпня 1897 року.

Відень. Вчора вечером повернув сюди цесар з Ішлю.

Відень. Цесар іменував протектором австрійського відділу на світовій виставі в Парижі в 1900 р. архикнязя Франца Фердинанда. Міністерство торгівлі заохоче в особній відозві до як найбільшої участі в тій виставі.

Кіль. Німецька цесарська пара виїхала до Кронштату.

Царгород. Після урядового донесеня Високої Порти, не пішло ся на Крету нових військових відділів.

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Чернівцях,
(улиця Петровича число 4)
має готові отці

Друксортти шкільні

як найліпше виконані, й по найдешевших цінах:

Classenbuch — Wochenbuch — Gestionsprotokoll — Inspectionsbericht, — Jahresausweis — Lehrerkataster — Schulkataster — Schulversammlungsprotokoll — Schulnachrichten і Повідомлення шкільні.

Є також оправлені діловодчі протоколи та окладки до каталогів і тижневників.

Замовлення з провінції виконують ся відворотною поштою.

БУРСА

„Народного Дому“

в Чернівцях.

дасть в році шкільнім 1897/8 ціле удержане і надзір 30 питомцям, передусім ученикам 1. і 2. рускої класи гімназійної, а тільки винятково з особливих причин і ученикам інших шкіл. Оплата виносить 2 зр. на інвентар, 1 зр. піврічно за пране і 15 зр. місячно за удержане, платних з гори. Питомці мусять вказати ся, що мають три рази змінити біле на постіль, 6 пар біля, 4 ручники, 6 хусточок до носа, 2 пари обуви і добру одіж; без того не вільно буде ніякому питомцеві сировадитись до бурси.

Подання о прийняте до бурси треба вносити до кінця серпня с. р. Ученики, що ставлять ся муть до вступного іспиту до 1. рускої класи гімназійної по вакаціях, мають внести подання о прийняте до бурси також до сего терміну; рішене о їх прийняте западе в день самого іспиту. В поданнях, підписаних родичами, треба означити докладно, кільки хто обов'язує ся платити місячно. Прийняте зависіти буде головно від висоти місячної плати, однак ученики з недостаточним поступом і невідповідним поведенем не будуть зовсім прийяті.

До кожного подання треба прилучити останнє свідощтво шкільне, а до подань о знижене місячної плати ще й свідощтво неможности, підписане урядом парохіяльним, громадським, податковим і катастральним.

Заряд бурси доложив всіх старань, щоби питомці мали здоровий харч і старанний догляд

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,

загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптеках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з остророжністю лише флашки зі знамом охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптека Ріхтера під золотим львом у Празі.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

відходять з Чернівців						приходять до Чернівців						
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців	1128	320	757	811	610	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глібокої	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Новоселиці	645	430	—	—	—	з Новоселиці, Бояна, Садагури	—	1113	950	—	—	
з Глібоки						до Глібоки						
до Караичева, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Караичева	635	1037	809	—	—	
з Гадікфальви						до Гадікфальви						
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни						
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан						
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами						
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
з Караичева						до Караичева						
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно-європейський іде о 46 минут пізніше від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркне нем минут.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускій, польській і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Хто хоче мати добру і дешево

МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не покажує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю туго безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обелужу Вас по братньому

З поважанєм
В. Данилевич,
машиніст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. зеліничій (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT,

Jahresausweis

і Шкільні повідомлення

(Schulnachrichten)

є на складі

в друкарні „Рускої Ради.“

Просимо о замовлення.

